

Dronning Louise.

Synonymer. Dronning Louise af Danmark. Se også nedenfor.

Historie. Pomolog C. Matthiesen oplyser i »Dansk Frugt«, at der i en Have i Hulemose ved Nyråd stod et ældre, formentlig rodægte Æbletræ, der bar ret simple Frugter. Husets Søn, Chr. Ravn, såede Kærner ud, formentlig stammende fra nævnte Træ. Det unge Træ bar værdifulde Frugter. Efter at Haveselskabets Bedømmelsesudvalg havde set på Æblerne 4 år i Træk, tilkendtes Sorten Certifikat af 1. Klasse. I Selskabets årsberetning for 1892 omtales Sorten for første Gang og afbildes ved et Længdesnit og en koloreret Frugt. Blev opkaldt efter Christian IX's Gemalinde. I 1922 flyttedes Træet til Mathiesens Planteskole i Korsør, hvor det har båret rigt hvert år. I 1914 blev Sorten af Organisationernes Fællesudvalg anbefalet til forsøgsvis Plantning. Nogen stor Udbredelse har den ikke fundet; i 1920 var den efter Træ-antallet Nr. 43 i Planteskolerne. I 1937 var den Nr. 23 med 618 Træer. — D. L. ligner den gamle Sort Muskat Reinet (Reinette musquée) så meget i Træ og Frugt, at man må anse de to Sorter for identiske. Sagen er nu (1950) Genstand for nærmere Undersøgelse. Muskat Reinet var udstillet i København i 1875 under sit engelske Navn, Margil; men derudover synes den ikke at være omtalt her i Landet.

Træet.

I Planteskolen danner Sorten spinkle Træer, men er ellers ikke vanskelig at tiltrække; dog angribes den ofte af Kræft.

Grundstamme. Denne svage Sort passer bedst til en kraftigt voksende Grundstamme, men den kan udmærket trives på Gul Doucin og tilsvarende Typer. Bør måske helst dyrkes som halvstammet.

Beskrivelse af Træet. Sorten danner kun små Træer, der efterhånden får en rundagtig, overhængende Krone. årsskuddene er på unge, kraftige Træer meget lange og tynde foroven samt noget knasede, buede og udadrettede; de er ikke meget hårede, hvorfor den rødbrune Barkfarve træder stærkt frem. På Grenene er Barkfarven gulgrøn. Barkporene er små, men talrige. Bladene er middelstore til små, de er bredt ægrunde til langovale og har en lang, noget skæv Spids. Oversiden glinsende grøn, Undersiden lysegrøn. Randen rundtakket. Bladstilken middellang og tyk, den er tydelig furet og rødlig. Akselbladene er ofte store. Frugtknopperne er kegleformede og spidse, de er brunrøde og kun lidt dunede. Blomsterne fremkommer tidligt på Sæsonen. Blomsterne er små, langstilkede, rosaf arvede, velformede og smukke. Sorten har normalt Kromosomantal og danner godt Blomstestøv. Den befrugtes af en Række andre Sorter.

Dyrkningsforhold. Meget gamle Træer af Sorten findes ikke. I Haven ved Orebygård står der- ca. 45 år gamle Træer, som er i god og bæredygtig Stand; dette og andet tyder på, at Sorten har en ret stor Livskraft. Store bliver Træerne aldrig; for Vildstammetræer kan der vel regnes med en Slutafstand af 8 m, undtagelsesvis 10 m. Sorten er i og for sig hårdfør; men for at udvikle første Klasses Frugter bør den dyrkes på lune, varme Pladser med godt Læ, selv om den er ret vindtør, og Frugten hænger godt fast. Sorten skal blive særlig godt udviklet på varme, stive Lerbanker. Varm, kalkholdig Jord synes at tiltale den; ved ålborg plantes der således mange Træer af Sorten. løvrigt synes den at kunne trives på al Slags Jord, måske dårligst på kold Jord, da Kræften her vil optræde forholdsvis slemt, og vel allerdårligst på en meget let og mager Jord. Som ældre må Træerne gødes stærkt, da Væksten ellers går i Stå, og Frugterne bliver for små. Unge Træer bør man beskære for at få dem af fornøden Stivhed og Form. Frugtbarheden er stor, hvor Træet trives godt. Det er meget tilbøjeligt til at forbære

sig, hvorfor tidlig og stærk Frugtudtynding samt rigelig Gødskning i de gode Frugtår må anbefales for at få årlig Frugtbæring.

Forhold overfor Sygdomme og Skadedyr. Sortens værste Fjende er Kræft, der ofte forekommer, især hos yngre Træer, og kan medføre, at Grenpartier dør helt bort. Grå Frugtskimmel kan også være slem og i Løbet af få år ødelægge Træerne. Skurv derimod er Sorten modstandsdygtig mod. D. L. ligner i flere Henseender Cox's Orange og skal som denne Sort helst ikke behandles meget med Kemikalier; navnlig er Frugterne tilbøjelige til at blive skadet af Bordeauxvædske og af Pudder. Spindemider nævnes mellem de generende Plager.

Frugten.

Størrelsen. Lille til middelstor. På gamle Træer er Frugten ofte for lille, medens den på unge, kraftige Træer kan opnå en ganske pæn Størrelse, ja endog blive imponerende stor. 5—6 cm høj og 5—5,5 cm bred. De afbildede Frugter er over Gennemsnitsstørrelsen.

Formen. Ægformet. Ofte lidt kantet og skæv. Bugen sidder omtrent på Midten, hvorfra Frugten tilspidser mod Bægeret.

Farven. På Træerne er Frugten grøn med brunrød Solside; på Lageret bliver Grundfarven gul. Solsiden og ofte det meste af Frugten er dækket af en brunrød, senere lysere Farve, der i uregelmæssig Stribning og Marmorering er afbrudt af den lyse Grundfarve. Hovedindtrykket af Farven spænder fra grårødt og violet til rødt, orange og gult. Hudpunkterne er lidet iøjefaldende, hvorimod der ofte findes Korkdannelser på Frugten, som derved får et gråt Skær. Huden, der er tyk, sejg og tør, rynker meget let.

Træet fra Hulemose i Mathiesens Planteskole. I 1940 4 m højt og 4 m bredt.

Bægeret er lille og lukket. Bægerbladene ret lange og brede. Bægerhulen er nærmest lille og uregelmæssig, idet den er omgivet af Rynker og Folder, af hvilke nogle fortsætter ned over Frugten som afrundede Kanter. Støvtrådene er midtstillede i det brede Bægerrør. Griflerne halvvejs adskilte og lådne; den sammenvoksede Del er tyk og kødet.

Stilken er lang og tynd, krum og brunlig; den sidder i en dyb og snæver Grube, der er lidt rustklædt.

Kødet er hvidt med grønne årer, det er løst, saftigt lidt tørt og af en behagelig sød og aromatisk Smag. Svag Lugt.

Kærnehuset er løgformet. Kamrene ret små. Kærnerne middelstore, velnærede, runde til tilspidsede, brune.

Modningstid. D. L. skal plukkes sent, ikke gerne før Midten af Oktober, da de ellers rynker meget slemt; heldigvis skades Æblerne ikke af lidt Nattefrost, og som allerede fremhævet sidder de godt fast. Brugstiden er December til langt ind Foråret. Opbevaringen er det vanskeligste ved denne Sort, da Frugterne kan skrumpes helt ind, hvorved Handels- og Brugsværdien naturligvis nedsættes meget. Har man kun almindeligt Lagerrum, må Frugten straks svøbes og helst pakkes ned i Kasser. Olieret Svøbepapir anbefales. Små Frugtpartier kan opbevares i tæt lukkede Beholdere; Mælkejunger og store Cylinderglas er anvendt med Held. Det er med godt Resultat forsøgt at grave Frugtkasserne ned i Jorden; men Frugten må ikke komme i Berøring hverken med Jord eller Halm, da det giver Afsmag. Nedkuling i Tørvestrøelse er også forsøgt, ligeledes Opbevaring i Vand. Fugtige Kældere må nok foretrækkes og måske allerhelst Kølerum. Fores Lagerkasserne med Papir og holdes der en Fugtighedsgrad af 90 Procent, kan Æblerne opbevares i Kølerum til langt hen på Foråret.

Anvendelse. D. L. er et udmærket Spiseæble af en behagelig Konsistens og fin Smag. Kan erstatte Cox's Orange og være til Brug meget længere, undertiden helt til Midsommer.

Handelsværdien er stor, når Frugten kommer frem på den rette årstid og i god Stand. Sorteringen og Pakningen er let, når Frugterne har været udtyndede, så de er blevet store og ensartede.

Dyrkningsværdi.

Dronning Louise er behæftet med adskillige Fejl, men Sorten bør alligevel anbefales til Plantning. Nogen stor Erhvervssort kan den ikke blive, men skal vi nå det meget ønskede Mål at forsyne os selv med gode Spiseæbler i Forårs månederne, er der en naturlig Plads for Sorten. Den kræver en lang og varm Sommer for at blive rigtig god, hvorfor den bør dyrkes på lune Pladser i de bedste Frugtegne. I Privathaver kan den plantes over hele Landet, i små Haver og under ugunstige Forhold som Espalier. Kan eventuelt anvendes til Pottekultur.

Dronning Louise. 38-årigt Dværgtræ i Frugthaven ved Bregentved, 3 m højt og 4 m bredt.